

वनक्षेत्रावर वनतळी बांधण्यासाठी इतर विभागांना
परवानगी देण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक-एफएलडी १००० /प्र.क्र. १८२ /फ-१०
मंत्रालय, मुंबई-३२.
दिनांक- १५ फेब्रुवारी २००१

- वाचा:- १) शासन निर्णय क्रमांक-एफएलडी १०८५ /९२५१ /फ-१०, दि. २० नोव्हेंबर १९९२.
२) शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक- एफएलडी १०८५ /९२५१ /फ-१०, दि. ६ जुलै १९९२.
३) शासन निर्णय क्रमांक एफडीसी २००१ /प्र.क्र. ११/फ-५, दि. ३० जानेवारी २००१.
४) अ.शा.पत्र क्रमांक-एफडीएम २००/ प्र.क्र. २४८ /फ-२, दि. १७. १०.२०००.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्रात दरवर्षी निर्माण होणा-या दुष्काळ सदृश्य परिस्थितीवर कायमस्वरूपी मात करण्याच्या दृष्टीने विशेषतः अवनत वनक्षेत्रावर वनीकरण योजना राबविता यावी आणि रोजगाराची मागणी करणा-यांना रोजगार उपलब्ध व्हावा या हेतूने वनक्षेत्रावर वनतळी बांधण्याबाबत शासनाने वेळोवेळी आदेश काढलेले आहेत. शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्रमांक एफएलडी १०८५/९२५१/फ १० दिनांक २० नोव्हेंबर १९९१ अन्वये शासनाने असा निर्णय घेतला होता की वनतळ्यांची कामे वन विभागाने घ्यावयाची आहेत मात्र यासाठी जरूर भासल्यास वन विभाग संबंधित विभागाकडून तांत्रिक मदत व सहकार्य प्राप्त करून घेईल.

२. जलसंधारण कार्यक्रमांतर्गत वनतळी / वन बंधारे बांधण्याचा कार्यक्रम मोठ्या प्रमाणावर घेता येणे शक्य आहे परंतु त्यासाठी सर्वेक्षण करून अंदाजपत्रके तयार करण्यासाठी लागणारा तांत्रिक कर्मचारीवृंद वन विभागात उपलब्ध नाही. त्याचप्रमाणे अंदाजपत्रकांना तांत्रिक मंजूरी देण्यासंबंधी उपवनसंरक्षकांना आवश्यक ते अधिकार नाहीत. या अडचणीमुळे

जलसंधारण कार्यक्रमांतर्गत वनतळी / वनबंधारे बांधण्याचा कार्यक्रम आतापर्यंत राबविता आला नाही. या अडचणीवर मात करून सदर कार्यक्रम राबविण्याच्या दृष्टीने मृदसंधारण अथवा लघुपाटबंधारे विभाग यांच्या अधिनस्त असणा-या तांत्रिक कर्मचा-यांकडून सर्वेक्षण व अंदाजपत्रके तयार करण्यास व त्यांना मृदसंधारण अथवा लघुपाटबंधारे विभागाच्या सक्षम अधिका-यांनी तांत्रिक मंजूरी प्रदान करण्यास वन विभागाने मान्यता दिल्याचे आदेश शासन परिपत्रक क्रमांक- जलयो १०९४/प्र.क्र.२८२/जल ७, दिनांक २५ ऑगस्ट १९९५ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेले आहे.

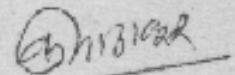
३. वनतळी बांधण्याबाबत शासनाने आदेश निर्गमित करूनही वनतळी बांधण्याबाबतचे उद्दीष्ट वन विभाग गाठू शकले नाही. कारण वन विभागाकडे सर्वेक्षण करून अंदाजपत्रके तयार करण्यासाठी लागणारा तांत्रिक कर्मचारीवृंद उपलब्ध नाही. या अडचणीमुळे रोजगार हमी योजनेअंतर्गत वनतळी बांधण्याचा कार्यक्रम यशस्वीपणे राबविता आलेला नाही. या अडचणीवर मात करून वनतळी बांधण्याचा कार्यक्रम राबविण्यासाठी वनतळी बांधण्यास शासनाच्या मृदसंधारण व लघुपाटबंधारे विभाग यांना रोजगार हमी अंतर्गत वनक्षेत्रात वनतळे बांधावयाचे असल्यास शासन निर्णय, दिनांक- २० नोव्हेंबर १९९१ व ६ जुलै १९९२ अन्वये निर्धारित केलेल्या अटी व शर्तीनुसार परवानगी देण्यात यावी.

४. प्रस्तुत प्रकरणी पुढीलप्रमाणे कार्यप्रणाली अवलंबविण्यात यावी.

वन (संवर्धन) अधिनियम १९८० चा भंग न करता वनतळ्याची कामे रोजगार हमी योजनेखाली मोठ्या प्रमाणात घेण्याच्या दृष्टीकोनातून संबंधीत वनक्षेत्राच्या विभागीय वन अधिका-यांनी एक आराखडा तयार करून तो जिल्हाधिकारी यांच्याकडे द्यावा. जिल्हाधिकारी हे संबंधीत विभागाच्या (मृदसंधारण, लघुपाटबंधारे, कृषि पाटबंधारे (स्थानिकस्तर) इत्यादी) अधिका-यांकडून त्यांच्या कामाचे सर्वेक्षण व अंदाजपत्रक तयार करून घेतील. रोजगार हमी योजनेच्या दरसूचीनुसार सक्षम अधिका-यांची तांत्रिक व प्रशासकिय मान्यता घेतील. व वन अधिका-यांना सदर काम कार्यान्वीत करण्यास देतील. यापैकी जी कामे करण्यास विभागीय वन अधिकारी असमर्थ असतील ती कामे त्यांनी उपरोक्त विभागाच्या संबंधीत अधिका-यांना

ती पूर्ण करण्यास संबंधीत प्रादेशिक वनसंरक्षक यांची मान्यता घेऊन द्यावी व ती कामे त्यांच्याकडे हस्तांतरित करावी. सदर कामे करताना वन (संवर्धन) १९८० च्या अटीचा भंग होणार नाही याबाबत सदर पत्रात स्पष्ट उल्लेखही करण्यात यावा तसेच वनक्षेत्रात अवैध वृक्षतोड होणार नाही याचाही उल्लेख करावा. सदर कामे करताना अवैध वृक्षतोड अथवा उत्खनन झाल्यास, कोणत्याही प्रकारे वन (संवर्धन) अधिनियम १९८० चा भंग झाल्यास संबंधीत यंत्रणा त्यास जबाबदार राहील यांची जाणीव संबंधीत यंत्रणेस करून देण्यात यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(का. मा. ठाकूर)

अवर सचिव

महसूल व वन विभाग

प्रती,

मुख्य सचिव महाराष्ट्र शासन.

प्रधान मुख्य वनसंरक्षक महाराष्ट्र राज्य नागपूर,

सर्व मुख्य वनसंरक्षक.

सर्व वनसंरक्षक,

सर्व विभागीय आयुक्त.

सर्व जिल्हाधिकारी.

सर्व विभागीय वन अधिकारी.

सर्व विभागीय सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.

मा. मुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.

मा. मंत्री (वने) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.

मा. राज्यमंत्री (वने) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.

मा. राज्यमंत्री, पशु व दुग्ध विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.

मा. जलसंधारण मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.

मा. पाटबंधारे मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.

मा. कृषीमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२.